

Nr 109.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående rätt för adjunkten vid navigationsskolan i Göteborg S. A. G. Svensen Melbye att för erhållande av ålderstillägg tillgodoräkna viss tjänstgöring; given Stockholms slott den 28 februari 1936.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Fritjof Ekman.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1936.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ekman, anför:

I en den 29 oktober 1935 dagtecknad skrift, som av kommerskollegium med eget utlåtande den 11 februari 1936 överlämnats till Kungl. Maj:t, har adjunkten vid navigationsskolan i Göteborg Sigvard Adolf Guldbrand Svensen Melbye anhållit att från och med den 1 januari 1936 komma i åtnjutande av ålderstillägg.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, att Melbye tjänstgjort under vårterminen 1924 såsom vikarierande adjunkt vid högre allmänt läroverk, från och med höstterminen 1924 till och med vårterminen 1926 såsom

extra ordinarie ämneslärare vid kommunala mellanskolor samt från och med höstterminen 1926 till och med höstterminen 1927 såsom vikarierande adjunkt vid högre allmänna läroverk, att han under år 1928 genomgått provår, ävensom att han från och med den 1 februari 1929 utan avbrott fullgjort tjänstgöring såsom extra ordinarie lärare vid dylika läroverk, intill dess han den 1 januari 1932 tillträtt den adjunktsbefattning han nu innehar.

Enligt kungörelsen den 26 januari 1912 (nr 6) angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i stat för navigationsskolorna upptagna avlöningsmånar äger adjunkt vid sådan skola uppbära ålderstillägg efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring. Ålderstillägg utgår för varje gång med 500 kronor.

I kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 373) med ändrade bestämmelser angående ålderstillägg för civila befattningshavare i statens tjänst är stadgat bland annat, att om den, som från icke-ordinarie befattning vinner befordran till ordinarie tjänst, innehar sådan anställning i statens tjänst, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbar med eller högre än den ifrågavarande ordinarie tjänsten, må för bestämmandet av hans rätt till ålderstillägg vid denna tjänst tillgodoräknas honom den tid utöver tre år, under vilken han efter fyllda 18 år i en följd innehaft dylik anställning.

Vidare stadgas i kungörelsen den 15 juni 1934 (nr 285) om ändring i viss del av förenämnda kungörelse, att för lärare vid statens under skolöverstyrelsens inseende ställda läroanstalter samt vid navigationsskolorna i riket må sådant avbrott i tjänstgöringen, som föranletts av genomgående av provår eller tjänstgöring vid under överstyrelsens inseende ställd enskild eller kommunal läroanstalt, icke utesluta rätt att för erhållande av ålderstillägg tillgodoräkna dessförinnan fullgjord tjänstgöring i statens tjänst.

I anledning av utav kommerskollegium begärd upplysning, huruvida den omständigheten, att Melbye icke tjänstgjort hela vårterminen 1929 måste anses utgöra sådant avbrott i tjänstgöringen, att han icke ägde tillgodoräkna dessförinnan bestridd tjänstgöring för erhållande av ålderstillägg, har *statskontoret* i skrivelse till kollegium den 5 februari 1936 anfört i huvudsak följande:

Melbyes anställning vid olika statsläroverk intill dagen för tillträddandet av hans innehavande tjänst syntes med hänsyn till tjänstgöringens art och omfattning vara likvärdig med hans ordinarie befattning. I nämnda tjänstgöring föreläge emellertid två avbrott, varav det ena, som föranletts därav, att sökanden kalenderåret 1928 genomgått provår, icke vore av betydelse i detta sammanhang. Det andra avbrottet i tjänstgöringen hade uppkommit av den anledningen, att förordnande icke erhållits från och med vårterminens början 1929 utan först från och med den 1 februari samma år.

Med hänsyn till bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 373) med ändrade bestämmelser angående ålderstillägg för civila befattningshavare i statens tjänst torde sistnämnda avbrott medföra, att sökanden icke utan vidare kunde tillgodoräkna sig före avbrottet fullgjord likvärdig tjänstgöring för erhållande av ålderstillägg. Statskontoret ville emellertid i detta avseende erinra därom, att Kungl. Maj:t i proposition den 15 februari 1935 (nr 107) föreslagit riksdagen medgiva, att den omständigheten, att bland andra ad-

junkten vid Katarina realskola i Stockholm T. A. H. Alm icke kunnat beredas lärareförordnande under tiden från och med vårterminens början till den 1 februari 1915, icke måtte utesluta rätt för honom att — med tillämpning i vederbörliga delar av gällande avlöningsbestämmelser — för erhållande av ålderstillägg räkna sig tillgodo sådan tjänstgöring i statens tjänst, som fullgjorts före nämnda avbrott i hans anställning. I skrivelse den 25 maj 1935 (nr 241) hade riksdagen bifallit Kungl. Maj:ts förslag.

Kommerskollegium har i förenämnda utlåtande den 11 februari 1936 anfört bland annat följande:

Därest Melbye finge tillgodoräkna sig den före det i januari månad 1929 inträffade avbrottet liggande tjänstgöringen såsom vikarierande adjunkt vid högre allmänt läroverk — tillhoppa 4 terminer — skulle detta innebära, att 1 år 11 månader (10 terminer — 1 månad — 3 år) finge tillgodoföras honom vid beräkningen av intjänade lönetursår före erhållandet av den ordinarie tjänsten. Med hänsyn till ifrågavarande avbrotts kortvarighet funne kollegium ett medgivande härutinnan vara av billighetsskäl motiverat.

Kollegium finge därför hemställa, att Kungl. Maj:t måtte utverka riksdagens medgivande till att Melbye måtte för erhållande av ålderstillägg få räkna sig tillgodo sådan tjänstgöring i statens tjänst, som fullgjorts före omförmälda avbrott i hans tjänstgöring.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har i utlåtande den 24 februari 1936 uttalat bland annat följande:

Vad de båda avbrotten i den statliga anställningen — som berott på tjänstgöring vid kommunala mellanskolor samt genomgång av provår — anginge, saknade dessa betydelse för sökandens rätt att för ålderstillägg i innehavande ordinarie adjunktsbefattning tillgodoräkna föregående icke-ordinarie anställning i statens tjänst, enär enligt bestämmelserna i 5 § av kungörelsen 1922: 373, sådant detta moment lydde enligt kungörelsen 1934: 285, avbrott i tjänstgöring, som föranletts av genomgående av provår eller tjänstgöring vid under skolöverstyrelsens inseende ställd enskild eller kommunal läroanstalt, icke uteslöte rätt för lärare vid navigationsskola att för erhållande av ålderstillägg tillgodoräkna dessförinnan fullgjord tjänstgöring i statens tjänst.

Beträffande däremot frågan, huruvida det under januari månad 1929 förekomna avbrottet i tjänstgöringen kunde utgöra hinder för sökanden att tillgodoräkna sin föregående anställningstid i statens tjänst, finge lönenämnden erinra, att nämnden tidigare haft att yttra sig i spörsmål av enahanda art. I anledning av ansökningar av två adjunkter vid högre allmänna läroverk om rätt att för ålderstillägg tillgodoräkna föregående icke-ordinarie tjänstetid, oaktat avbrott i tjänstgöringen förekommit till följd av uteblivet lärareförordnande, hade lönenämnden i ett den 13 juni 1934 avgivet utlåtande anfört, att de svårigheter, som till följd av nämnda avbrott uppkommit i lönetursberäkningen, enligt nämndens mening mindre vore att hänföra till avfattningen av gällande lönetursbestämmelser än till den säregna anställningsform, som tillämpades i fråga om de statsanställda icke-ordinarie lärarna, i det att förordnande utfärdades endast för en lästermin eller för ett läsår i sänder, och att icke-ordinarie lärare, som icke omedelbart erhöle förnyat förordnande, ansåges såsom entledigad under mellantiden. För egen del hade lönenämnden funnit det knappast med billighet överensstämmande, att ett så kort avbrott i tjänstgöringen som de i de då föreliggande framställningarna omhandlade skulle kunna föranleda ett uteslutande vid lönetursberäkningen av en måhända mångårig tjänstgöring dessförinnan.

I proposition till 1935 års riksdag (nr 107) hade Kungl. Maj:t också före-

slagit riksdagen medgiva, att den omständigheten, att ifrågavarande båda lärare icke kunnat beredas lärareförordnanden från höstterminens början till den 3 september 1928, respektive den 1 september 1925, icke måtte utesluta rätt för dem att för erhållande av ålderstillägg räkna sig tillgodo sådan tjänstgöring, som fullgjorts före omförmälda avbrott i deras anställning. I samma proposition hade Kungl. Maj:t jämväl hemställt om liknande medgivande för adjunkten vid Katarina realskola i Stockholm T. A. H. Alm, vilken icke kunnat beredas lärareförordnande under tiden från vårterminens början till den 1 februari 1915. Kungl. Maj:ts förslag blev av riksdagen bifallet.

Vad lönenämnden i sitt förenämnda utlåtande den 13 juni 1934 anförde beträffande lönetursrätt för vissa lärare ägde i principiella delar tillämpning jämväl å den i nu förevarande ärende omhandlade befattningshavaren, adjunkten Melbye. Lönenämnden funne sålunda billighetsskäl tala för, att medgivande utverkades av riksdagen om rätt för honom att oaktat förberörda avbrott i tjänstgöringen under januari månad 1929 tillgodoräkna sig sin dessförinnan fullgjorda tjänstgöring i statens tjänst. Vid bifall härtill skulle sökanden kunna för erhållande av ålderstillägg — efter avdrag av tre år — tillgodoföras en tid av 1 år och 11 månader.

Lönenämnden ansåge sig alltså böra förorda bifall till kommerskollegii i ärendet gjorda hemställan.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn till vad sålunda i detta ärende anförts och åberopats anser jag mig böra förorda, att framställning göres hos riksdagen, att adjunkten Melbye, utan hinder av det förekomna avbrottet i hans anställning, måtte för erhållande av ålderstillägg få tillgodoräkna dessförinnan fullgjord tjänstgöring i statens tjänst.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att den omständigheten, att adjunkten vid navigationsskolan i Göteborg Sigvard Adolf Guldbrand Svensen Melbye icke innehaft lärareförordnande under tiden från och med vårterminens början till den 1 februari 1929, icke må utesluta rätt för honom att — med tillämpning i vederbörliga delar av de i kungörelserna den 15 juni 1922 (nr 373) och den 15 juni 1934 (nr 285) angivna grunder — för erhållande av ålderstillägg räkna sig tillgodo sådan tjänstgöring i statens tjänst, som fullgjorts före omförmälda avbrott i hans anställning.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall och förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avläsas till riksdagen.

Ur protokollet:

N. Tolstoy.